СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЧЕРВНЯ 1949 — No. 137. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 15, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПІДГОТОВА РЕЗЕРВИ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Ню Йорк, 13. червня. — На випадок наглого і закросного на великі простори нападу ворога в майбутній війні Злучені Держави мусять рахувати на своїх громадян, вишколених уже наперед в різних частинах країни. Вони мусять бути так зорганізовані, щоб могли станути акстій до оборони без огляду на те, в якій частині краю напад був би виконаний. Така зорганізована резерва мала б значення рівне могутній повітряній силі. — Такі засади проголосив генерал Вендел Вестовер на обіді посту підприємців оголошень Американського Легіону в готелю Лексингтон. Ген. Вестовер є екзакутивним офіциром Корпусу Резервового Вишколу Офіцирів у департаменті оборони, одначе він заявив, що це його особисті погляди, а не погляди „пророка департаменту". Він пояснював потребу створення розпорошеної цивільної резерви так: Нація нападника може підготовити свій плян війни і тому підбере собі свій спосіб походу й часу на атаку. Треба передбачувати, що напасник матиме свою п'яту колону в нашому краю і він вишле до неї провідників для саботажу, щоб розбити наші осередки постачання й комунікації. Нам треба мати вишколених людей в кожній околиці, готових [illegible] бунт, саботаж і нелад, а навіть перешкодити самій інвазії. Атака може прийти так швидко і з таких різнородних боків, що ніяка постійна армія не зможе перебрати на себе відповідальности за оборону, а в додатку виконати офензиву в відповідній пропозиції.

Після Дня Перемоги над Японією і наглої демобілізації армії Зорганізований Корпус Резерви добровільно притягнув понад 450,000 вояків та признав становище офіцирів 300,000 ветеранів. Привернено теж до активної служби 10,000 відділів. Понад те резерва зорганізувала 25 дивізійних кадр, у яких відбувають перевишкіл ветерани підчас літа. Ген. Вестовер ствердив, що оборона краю коштує вже 15 біліонів долярів на біжучий рік. Це є свого роду забезпека для свободи слова, богослуження, зібрання і свободи плянування на майбутнє.

КОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ДЛЯ СЕБЕ ПРИВИЛЕЇВ У СУДІ.

Ню Йорк. — У понеділок предложила оборона комуністів, обвинувачених в конспірації проти уряду, аргументи перед апеляційним судом, щоб добитися звільнення з тюрми підсудного Джана Гейтса. Його засудив на 30 днів тюрми суддя Медіна, який проводить розправі, за непослух судові, коли Гейтс відмовився дати відповідь. Адвокат Абрагам Ізерман доводив, що зайшли спеціяльні відносини, для яких Гейтс мав причину відмовити відповіди. Коли апеляційний суддя запитався, чи справді підсудні комуністи мають мати спеціяльні привилеї, коли вони відмовляються від відповідати на питання в суді, Ізерман сказав: „так" і пояснив це тим, що комуністи чуються переслідувані. На думку адвоката це є політичний процес і Комуністична партія, як законна партія, має право до законности. На це відповів прокуратор, що комуністів не судять за їх законну діяльність, тільки за незаконну. Гейтс, як свідок, самий домагався допустити брошуру написану ветеранами, а потім відмовився сказати, хто з ветеранів підтримує комуністичні застії. Уряд стоїть на становищі, що Гейтс не має права до привилею і не може рішати, коли він має відповідати на питання, а коли ні. — Після покінчення аргументів апеляційний суд зарезервував собі право видати рішення.

Після розправи перед апеляційним судом почалася дальше розправа перед провиільним судом і Гейтс дальше мав бути переслуханий як свідок. Прокуратор ставив йому питання в справі оправдування комуністів, що вони пішли з імперіялізмом Гітлером, хоч голосили війну проти імперіялізму. При цій нагоді прокуратор сказав, що самі комуністи найліпше доводять, що вони є сліпе оруддя всесвітної змови та присвоюють собі права ширити неправду і нехтувати всяке законі.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА УХВАЛЕННЯ НОВОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ В СЕНАТІ.

Вашингтон. — Прихильники законопроєкту підтримуваного адміністрацією для допущення більшого числа іміґрантів зі скитальщини, на місце теперішнього закону, стратили надію, що цей закон буде ухвалений теперішнім сенатом, хоч він він уже перейшов у палаті репрезентантів. Бил ще не перейшов правничої підкомісії сенату, якої головою є сен. Пет МекКаран, з Невади. Прихильники законопроєкту передумують різні способи, як обійти нехіть сен. МекКарана, який обстоює точну скрутиню втікачів.

МЯСО МАМУТА НА ВИСТАВІ.

Ню Йорк. — Частину тіла мамута, який жив перед 15,00 роками і зберігся в холодних околицях Аляски, перевезено до Американського Музею Природничої Історії і виставлено в холодільні на оглядини відвідувачів. Останки мамута найшла Розвідча Компанія з Фербенку, на Алясці, при пошукуванню золота в околиці ріки Юкон. Дехто каже, що цей оказ має 250 років. Його знайдено у глибині 30 стіп. Його шкіра покрита досі волоссям.

ВТІКАЧІ З ФІНЛАНДІЇ ПРИПЛИЛИ ЛОДКОЮ ДО ФЛОРИДИ.

Маямі, на Флориді. — Девять фінів, які кажуть, що вони втеклли перед большевиками, приплили лодкою, довгою на 70 стіп через Атлантійський океан, щоб шукати захисту в Америці. Це вже шоста скандинавська лодка, яка переплила океан з утікачами перед Совєтським режімом.

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ СВІТОВИЙ ДОГОВІР ДЛЯ ПОСТАЧАННЯ ПШЕНИЦІ

Вашингтон, 13 червня. — Сенат ратифікував новий міжнародний пшеничний договір, який має на меті стабілізувати світовий ринок і ціни на збіжжя. Акція сенату є одною з вийімкових несподіваних перемог для політики президента Трумана, який побивався за ратифікацію договору підчас передвиборчої кампанії. За ратифікацію голосували теж і республиканці, одначе їх провідник, сен. Ванденберг, заявив, що вони роблять це тільки тому, що під теперішню пору Америка має великі припаси збіжжя. Договір забезпечує експорт пшениці країнам, які продукують її на експорт, у висоті 500,000,000 бушлів. Злучені Держави дають від себе 168,000 бушлів, а крім того є ще Франція, Канада, Австралія й Уруґвай. Досі ратифікувала договір Канада, яка зі Злученими Державами гарантує 80 відсотків експорту, одначе ще треба ратифікації 35 держав, які імпортують збіжжя, а їх є 35, що підписали договір. Ціна пшениці на вивіз устійнена найнижче по $1.50 першого року, а може впасти до $1.20 до кінця четвертого року, коли то кінчиться договір. Найвища ціна може бути $1.80 за бушел. Для ратифікації договору не потрібно [illegible] палати репрезентантів, одначе в практиці треба буде ухвалити закон, як перевести договір в життя. З ратифікацією договору звязана є стабілізація цін для ґльобальної економічної рівноваги.

ТАЄМНИЦЯ ВБИТОГО В СОВЄТАХ ТУРЕЦЬКОГО ПІСЛАНЦЯ.

Істамбул, Туреччина, 14-го червня. — Вчора тут поховано з великими почестями як героя турецького капітана армії Фаада Гузальтана, що згинув від кулі серед таємних обставин в совєтському потягу, як виконував службу післанця з Москви до Анкари. Совєтський уряд видав тіло вбитого турецьким властям, заявляючи, що він сам себе застрілив. Проте, в Туреччині ніхто не вірить в цю совєтську байку.

ТАРИФА ПЕРЕШКОДОЮ ДЛЯ ПОРОЗУМІННЯ НА МІЖНАРОДНІМ ЗІЗДІ

Квебек, 13 червня. — Підчас нарад Конгресу Міжнародної Торговельної Палати делегат Злучених Держав Генрі Гайнц заявив, що „ми не можемо й не будемо безупину видавати наші ощадности". Він сказав, що Плян Маршала придуманий на те, щоб перемогти хвилеві труднощі европейських країн, а дальше треба буде здаватися на торговельний товарообмін. Гайнц твердив, що Америка мусить наслідувати політику Великобританії й інвестувати закордоном свою надвишку продуктів тоді, коли таку надвишку має. Це причиниться до піднесення життевого стандарту в інших країнах. Він закинув деяким країнам, що вони стараються вводити продукти дуже ощадно і установляють високі тарифи на ваіз ззаграниці, а це спиняє піднесення життевої стопи. Представники інших держав, головно Данії, заявили, що Америка мусить торгувати з Европою на рівних умовах і дозволити на ввіз товарів до себе. Тоді Гайнц заявив що треба знести високі мита, а тоді прийде до здорової конкуренції в товарообміні.

СОВЄТИ ЗАДЕРЖАЛИ АМЕРИКАНКУ

Відень, 14 червня. — Совєтські окупаційні власті задержали від суботи одну американську туристку, що їхала до Відня через совєтську зону без окремого совєтського дозволу. Вона подорожувала зі Швайцарії.

АЧЕСОН І БЕВИН ІНФОРМУЮТЬСЯ В СПРАВІ ЮГОСЛАВІЇ

Париж, 14. червня. — Американський державний секретар, Дін Ачесон, і британський секретар закордонних справ, Ернест Бевин, вислухали вчора звідомлень своїх амбасадорів в Белґраді про положення в Югославії, зокрема про югославсько-комінформівську боротьбу, та її наслідки і вигляди. З авторитетних джерел заявляють, що американського і британського амбасадорів закликано в тій цілі з Югославії та що це зроблено виключно в інформативних цілях. З цих самих джерел стверджують, що це аж ніяк не означає, що Америка і Британія пляновують будь-які зміни у своєму відношенні до Югославії. Секретар Ачесон, як заявляють, був зокрема заінтересований характеристикою відношення югославського уряду до комуністичних партизанів в Греції.

ДЕМОКРАТИЧНА ПЕРЕМОГА У ВИБОРАХ В ТРІЄСТІ

ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНІ ПРИХИЛЬНИКИ ПОВОРОТУ ДО ІТАЛІЇ ЗДОБУЛИ ДВІ ТРЕТІ МІСЦЬ

Тріест, 14 травня. — Кінцеві підсумки недільних виборів до місцевої міської Ради виказують велику перемогу демократичних прихильників повороту цього міста до Італії, що здобули 40 місць в Раді на всіх 60. Це рівночасно засвідчує, що населення Тріесту непохитно стоїть за політичним, господарським і культурним зв'язком з демократичною Західною Европою, відкидаючи недвозначно пропоновану терором совєтську „народну демократію". У виборах взяли участь три місцеві партійні бльоки: перший з них, що охоплював шість партій, які домагаються повороту Тріесту до Італії, здобув 106,973 голосів, або 40 на всіх 60 місць в міській Раді, отже абсолютну більшість. Другий бльок базував свою виборчу кампанію на незалежності Тріесту і він одержав 15,800 голосів, або 10,7 процент з цілости. Найменше голосів одержав про-югославський бльок, отже тих партій, що домагаються прилучення Тріесту до Югославії. Вони здобули тільки 3,300 голосів, отже заледви 2.2 відсотків. Це було справжньою несподіванкою як для виборців і для західних спостерігачів. Її пояснюється розколом між Тітом і Комінформом та що відповідна кількість вірних Комінформові комуністів не віддала своїх голосів в користь Югославії. З поодиноких партій найбільше голосів здобули християнські демократи.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ПОГОЛОСКИ ПРО НАРАДИ КОМІНФОРМУ.

Варшава, 14 травня. — Не зважаючи на вперті поголоски про чергові наради Комінформу в одному з міст в південній Польщі, представник польського уряду заявив, що йому про ці наради нічого не відомо. З поінформованих джерел заявляють, що на порядку теперішніх нарад Комінформу є три справи: дальша кампанія і санкції проти збунтованого Тіта; посилення „мирного наступу" совєтських сателітів на міжнародному терені та дальше обмірковання „імперіялістичних цілей" західних демократій.

НЮ ЙОРК ЯК МІЖНАРОДНЕ МІСТО — ДЛЯ РОТАРІЇВ

Ню Йорк. — З нагоди світової конвенції Ротаріїв мейор Ню Йорку Вилйем О'Двайер привітав 15,000 делегатів, зібраних в Медисон Сквер Гарден, виказуючи, що місто Ню Йорк є інтернаціональним містом, бо в ньому живуть найрізнородніші національні групи, які говорять своїми мовами й видають свої газети. Саме тому це місто надається на осідок Організації Обєднаних Держав. Цю саму думку заступав діючий губернатор стейту Джов Р. Ганлі, вказуючи, що в стейті Ню Йорк положені міста за европейськими й міжнародними назвами, як Амстердам, Женева, Рим, Гамбург, Ливірпул, Поленд, Потсдам, Йордан, Ґалвей та інші. Не зважаючи на різнородні походження, релігії і рас, мешканці стейту, як і цілої Америки живуть у мирі, пригадував заступник губернатора.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПЕРЕЖИВАЄ СВОЮ НАЙБІЛЬШУ КРИЗУ.

Прага, 14. червня. — В цій опанованій большевицьким терором країні Католицька Церква переживає тепер свою найбільшу кризу. Комуністичний уряд, не маючи ще відваги зліквідувати цю церкву поголовно, як це зроблено в Україні, почав в ній акцію масового відступництва та розколу, проголосивши свою власну „Католицьку Акцію", за участь в якій архиєпископ Йозеф Беран загрозив екскомунікацією всім священикам і вірним. Не зважаючи на це, вже 335 священиків, на всіх 6,000, зголосили свою підтримку урядові в його акції, звернений виразно проти Церкви та головно проти її зв'язку з Ватиканом і Заходом взагалі.

МІНІСТРИ В ПАРИЖІ ДОЖИДАЮТЬ РІШЕННЯ КРЕМЛЯ В СПРАВІ БЕРЛІНА

Париж, 14. червня. — Міністри закордонних справ чотирьох великодержав, зібрані тут на конференції в справі Берліна і Німеччини, не відбули вчора своїх звичайних нарад, дожидаючи на нові інструкції Москви для міністра Вишинського. Діло в тому, що дотеперішні наради не дали жадного позитивного висліду, натомість створили деякі передумови „перемир'я" на базі теперішнього стану. сьогодні вже всі здають собі справу, що міністрам не поцастить ані об'єднати всіх зон Німеччини, ані навіть створити плянованого чотиро-державного управління для Берліна. В таких обставинах цю конференцію ще може до деякої міри врятувати постанова „стабілізувати" теперішній стан в Німеччині і в Берліні, отже визнати „нормальним" факт поділу на західні й совєтську зони, „заморозити" перервання бльокади Берліна на базі договорення совєтського і західних представників в Ню Йорку відповідним, напів-перманентним договором і тим самим утривалити до деякої міри це політичне відпруження між Сходам і Заходом, що повстало в наслідок цеї конференції міністрів. З тою самою метою вже тепер пропонується чергові наради міністрів, що мали б „у відповідному часі" відбутися в Ню Йорку. Сподіються, що очікувана відповідь Москви наспіє вже на сьогоднішнє засідання міністрів. Сама конференція мала б закінчитися вже в цьому тижні, правдоподібно в четвер або п'ятницю.

БЕЗУСПІШНО ЗАКІНЧЕНО КОНФЕРЕНЦІЮ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 14 червня. — Тоді як міністри закордонних справ в Парижі дожидають відповіди Кремля ще з останками надії на „вихід з лицем" з безуспішної конференції, наради чотирьох командантів Берліна в справі наладнання відповідних комунікаційних і торговельних зв'язків між Берліном та західними і совєтською окупаційними зонами вже закінчилися вчора без будь-якого результату. Совєтський представник обстоював свої, як він це називав, „компромісові" домагання контролі західного транспорту до Берліна, відмовляючись рівночасно дати будь-які точні і ясні запевнення щодо самого транспорту. У висліді, конференцію закінчено без будь-якого конкретного рішення і тепер кожна з чотирьох делегацій висилає своє звідомлення з нарад свому міністрові в Парижі та в надії, що там поцастить ще знайти будь-який вихід з того безнадійного положення.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ ЗАХІДНОЮ НІМЕЧЧИНОЮ І БЕЛЬГІЄЮ.

Брюсель, 14 травня. — Представники Бельгії і західних зон Німеччини підписали тут вчора торговельний договір, що передбачує виміну товарів вартости 125,000,000 долярів річно для обох сторін. Бельгія і Люксембурґ доставлятимуть Німеччині головно залізні вироби, нафту, товщ, цукор, м'ясо, ярину та інші продукти, а одержуватимуть вугілля, машинерію та хемічні вироби.

СОВЄТИ ОБОРОНЯЮТЬ ПОРУШУВАННЯ ДОГОВОРІВ ЇХ САТЕЛІТАМИ.

Лондон, 14 травня. — Уряд Совєтського Союзу відкинув пропозицію урядів Злучених Держав і Вевикої Британії на три-державне обговорення справи постійного порушування мирових договорів совєтськими сателітами: Румунією, Болгарією і Мадярщиною. Західні союзники обвинувачують тих сателітів головно в порушуванні встановлених та забезпечених мировими договорами людських прав в тих країнах. Згідно з повідомленням московської радіовисильні, Совєти відкинули американсько-британське домагання, мотивуючи це тим, що Америка і Британія намагаються використати постанови мирових договорів для інтервенції у внутрішніх справах тих країн.

ОКУПАЦІЙНІ ВІЙСЬКА В БРИТАНСЬКІЙ ЗОНІ ВИМУШУЮТЬ ПРОГРАМУ РОЗЗБРОЄННЯ.

Франкфурт, Німеччина, 14 травня. В порозумінні з британськими окупаційними властями „символічний" відділ бельгійських окупаційних військ був використанний вчора для зломання німецького протесту проти здійснювання встановленої міжнародним зобовязанням програми роззброєння. В цьому конкретному випадку йшлося про розбірку великого хемічного заводу в Дортмунд, проти чого протестували німці, забаринкадувавши вхід до фабрики. Після появи одного тільки відділу бельгійських окупаційних військ, німці залишили свій протест і розбірка фабрики має початися сьогодні.

НОРВЕГІЯ ПОДВОЮЄ СВОЮ КОМУНІКАЦІЙНУ СІТКУ.

Осльо, Норвегія, 14 травня. — З доручення уряду норвежські інженери приготовляють плян розбудови комунікаційних шляхів в країні, що мало б подвоїти існуючу комунікаційну сітку, яка тепер виносить заледве 25,000 миль. Кошта будови других 25,000 миль колових доріг мали б виносити понад 1,000,000,000 долярів.

МОСКВА ПОСЕРЕДНИЧАЄ В СПРАВІ „ЗАМИРЕННЯ" ГРЕЦІЇ.

Москва, 14 травня. — Місцева партійна „Правда" надрукувала вчора довгу заяву представника большевицького „тимчасового уряду демократичної Греції", в якій виявляється готовість та ставиться умови для закінчення громадянської війни і замирення країни. Пропозиції заторкують теж цілий ряд інших балканських проблем. З Атен повідомляють, що Балканська Комісія Об'єднаних Націй зі свого боку притворяє, натомість, посередництво для наладнання мирних стосунків між Грецією та її комуністичними сусідами.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГИНУЛИ ЗА СВОБОДУ!

Президент Труман, промовляючи в Литл Рак (Аркенсо) з нагоди створення Парку, який присвячено полеглим в останніх двох світових війнах, підкреслив на початку промови, що ці люди віддали своє життя за те, щоби були „збережені цінності свободи і миру". Він теж вірно схарактеризував поступування Злучених Держав по першій світовій війні, коли казав, що „ми вступили в Першу Світову Війну, щоби привернути мир і зберігти людську свободу", а по війні за це забули. Як виходило б зо слів президента, Злучені Держави нової такої помилки цілком певно вже не зроблять, байдужність, ізоляція та малі групи, що дбають тільки про свої спеціяльні інтереси, тим разом уже не заважуть. Злучені Держави рішені отже докінчити це діло, що було почате в Першій Світовій Війні, коли американський вояк пішов на поклик президента Вилсона „закріпляти демократію в світі", а з нею свободу і мир.

Сотні мільйонів людей, що ще й сьогодні в неволі, повитали початкові слова промови президента Трумана цілком певно з найбільшою радістю. Слухаючи тих слів, легше стало й тим десяткам мільйонів американців чи інших вояків, що віддали в двох останніх світових війнах своє життя за ідеали, які були проголошені великим американським президентом у Першій Світовій Війні та які повторив теперішній президент Труман, згадуючи за полеглих. Та не таке почуття наповнило їх серця, коли вони слухали дальшої частини промови президента, хоч і ця частина була благородна в замислах і представляла американському народові переконливими словами, чому він має далі жертвувати і помагати другим народам. Тільки тут уже президент Труман не згадував за ту саму „свободу", за яку клали голову вояки, а тільки за свободу „свобідних народів" та за забезпеку цеї свободи перед „соціяльними і політичними лихами, що стають добрим ґрунтом для комунізму". Про це саме згадував президент кількома наворотами, завжди обороняючи свободу „свобідних народів" — точніше Західної Европи — і забезпечуючи їм економічну та мілітарну допомогу з боку Злучених Держав.

Президент Труман думає, що краще врятувати свободу на якомусь клаптику земної кулі, ніж її всюди втратити. Як зручний політик покористувався він своєю промовою на гробі полеглих вояків теж і для цеї цілі щоб заставити сенат ухвалити якнайскорше і як найбільшими голосами Північно-Атлантійський Пакт і не зменшити фондів на кращу мілітарну підготову Західної Европи. Це для американців і „вільних народів" зрозуміле. Одначе не розуміти-муть цього поневолені світом народи, оті сотні мільйонів, що мучаться під сталінським режимом, як і оті свобідні держави, що стали московськими сателітами. Всі вони знають, що американські вояки пішли в Першу Світову Війну з ідеалом забезпечити свободу усьому світові, усім народам. Сьогодні ми говоримо тільки про забезпеку „свободи свобідних народів", що має бути теж і „забезпекою миру". Так ставити справу і так її раз-у-раз представляти може бути для одних доброю хвилевою дипломатією, а для других конечністю рятування своєї власної свободи та свободи тепер вільних ще народів. Проте нам здається, що свобода в світі врятується тільки тоді, коли її рятування буде вже нині спрямоване виразно, ясно й одверто до визволення усіх, а в першу чергу до визволення усіх народів Европи. Якраз так розуміли рятування свободи ті, що віддали своє життя за цей великий ідеал.

СВІТЛА І ТІНІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

VI.

Вже в попередній статті згадано, що це було б однобічно і несправедливо приписувати вину за „тіні" в переселенчій акції виключно тільки самим новим імігрантам, чи краще тій її відносно малій частині, яка ці тіні творить. Бо не бракує теж наявних фактів, що таких тіней допускаються і їхні спонсори, як з-поміж американсько-українського громадянства, так і американських фармерів. Маємо підстави твердити, що американські фармері ще в далеко меншій мірі, як самі таки „свої" добродії, часто навіть з найближчої рідні. Бо як зачне тобі постійно морочити голову, яке то він велике добродійство зробив для нового імігранта, як зачне вимовляти скільки то він на нього витратився та порівнювати, які то труднощі він сам мав та як то „легко" тепер новим імігрантам, то справді новий імігрант волів би був того добродійства не зазнавати і не вислухувати наук та лекцій про „життєву філософію" свого добродія. Своїми дотинками та постійними докорами можна б і святого випровадити з рівноваги і не тільки вложити сокиру в руки одного з нових імігрантів в Канаді. Проте, це рідкісні явища і вони аж ніяк не давали б причин до таких тіней, що мали б притемнювати цілу переселенчу акцію.

Як йдеться про американських спонсорів, зокрема про фармерів, то й серед них трапляються скупарі, що не бачать, або вдають, що не бачать потреб своїх робітників. Вони, звичайно, самі дають новим імігрантам причину порушувати їх законні зобов'язання. Ці випадки було б важко встановити відсотково, але це не багато відбігатиме від того, що довелося на власні очі ствердити співробітникові „Свободи" під час його недавніх цілком несподіваних ані для фармерів ані для нових імігрантів відвідин на фармах Меріленду. Тоді на всіх відвіданих 16 фармерів трапився тільки один, який повівся зі своїм робітником невідповідно, не дав їм відповідного мешкання, не дбав про їх харчі і т. п. Отже, один на 16, той із своїх зобов'язань не додержується кожний десятий з фармерських робітників, якщо брати за базу твердження голови мерілендської стейтової Переселенчої Комісії, Мр. Левкайтіса. Проте, навіть і в тих одному на 16 випадків невідповідного ставлення фармера, самочинний поступок робітника, головно самочинне покинення праці, не може мати свого виправдання, бо свого права тут завжди можна добитися формально-правним порядком.

Якщо трапляються такі випадки, тоді робітник має можність донести це місцевому сільсько-господарському агентові, а якщо сам не знає як це зробити, тоді може звернутися за посередництвом ЗУАД Комітету. Звичайно, саме тільки зголошення не цілком вистачає і справу мусить провірити Комісія. Бо й під цим оглядом вже занотовано надужиття. Робітник вписує довгу жалобу, наводить цілий ряд „фактів" і опісля сам признає, що він це зробив безпідставно, з метою змінити місце праці.

В нормальних обставинах на ці справи ніхто не звертав би нормальних обставинах на ці справи ніхто не звертав би найменшої уваги, тим більше, як ціла велика маса новоприбулих українців найбільш совісно виконує свої обов'язки і не тільки не дає причин до жалів, але навпаки, здобуває собі найвищі признання. Проте, ці виїмкові негативні випадки, взяті сумарично, починають створювати перші пересуди, починають притемнювати гідну поведінку більшости та підважувати основи для дальшої переселенчої акції.

До категорії „тіней" треба зарахувати ще деякі не-політичні політичні та не-громадські громадські прояви поодиноких нових імігрантів. Підкреслюємо, що в нормальних обставинах теж ці явища були б цілком нормальні і за такі їх вважалося б. Але в самому розгарі переселенчої акції кожний такий відємний поступок нового імігранта без потреби генералізується і це виробляє відповідне „наставлення", що служить всему іншому, тільки не добру справи, зокрема переселенчої акції. Для прикладу згадати б випадок з останніх загальних зборів ЗУАДКомітету. На зборах було приявних вже кілька нових імігрантів, що заступали різноманітні місцеві громадські організації. Їх участь в нарадах та їх виступи були під кожним оглядом конструктивні, в багатьох випадках подивугідні і прикладні. Але сотня приявних на зборах делегатів напевно не роз'їхалася по своїх місцевостях під враженням цих виступів, натомість понесла зі собою великий несмак зі свідомої чи несвідомої малої авантюри одного з „нових". І це знову передається в громадах і знову створюється „атмосферу", яка не тільки не допомагає переселенчій акції, але її виразно шкодить. Це саме відноситься і до політичних виступів поодиноких людей чи то в цій країні, чи в Канаді.

Ми з жалем змушені заторкнути ці справи. Кажемо з жалем, бо в нормальних обставинах на ці речі взагалі ніхто не звернув би уваги. Багато більше та багато гірших негативних випадків трапляється в поведінці чи починах тих, що мають право називати себе громадянами Злучених Держав, але вони вже живуть, сказати б образово, за параваном своєї „тубильчости" і це належить до різноманітности буднів. Натомість цего невільно допускатися новоприбулим, бо на них тепер звернені очі цілого загалу, їх спостерігається під кожним оглядом та робиться передчасні і несправедливі та кривдячі для них самих і для їх друзів в Европі висновки. Нам усім треба спільно і активно боротися проти одного і другого, нам усім треба так нормувати обставини, щоб вони вийшли на спільну користь нашої громади, наших скитальників в Европі та на користь загальної української справи. Про це буде мова в черговій статті.

Улас Самчук.

Люди глибоких меж

> Душа з розбігу стане на сторожі,
> Щоб обережно, але гостро стежить
> Всі інші душі — зимні, чи ворожі
> І всі глибокі поміж ними межі.
> Олена Теліга: „Поворот".

Коли тих наших людей, що після останньої війни залишили рідну землю, названо скитальцями, цим висловлено тільки частину правди. У дійсності скитальцями є не лише ті люди, але всі ми „не в Україні" сущі. Більше: всі ми і в Україні сущі. Ціла наша нація, відколи вона почала домагатися своїх людських і національних прав, обернулась в націю вічних мандрівників. Символом її є отой Проклятий Марко, що не знаходить для себе місця навіть у пеклі, якого нам у повісті зобразив Стороженко.

Історія поводилась з нами не досить чемно. Нас ділили, краяли, пересипали без нашої волі з місця на місце, гнали і картали. То були ми пани й не пани, то окремі провінції, то куркулі й підкуркульники, то „наші" і „не наші", то мельниківці й бандерівці, то східняки й західняки аж до цього дня, коли і тут в Америці ми стали новоприбулими й давноприбулими.

Так воно є і коли б ми були до кінця зрозумілими, ми б ці речі сприймали як факти, з якими треба лише числитися, але які не сміють класти між нами аж надто великих меж у нашій всенаціональній визвольній роботі.

Одначе не завжди так є. Дуже часто наша людина полюбила ці свої різниці одного з одним. Коли їх якимсь чином не має, ми їх навіть самі видумуємо. Більше того: ми творимо навіть відповідні філософії, що ідеологічно мали б виправдати нашу глибоку розмежованість. Не так давно читали мудрі сентенції про потребу творення орденів і каст з виразно розмежованими соціяльними поняттями, хоча не тяжко збагнути, що саме виправдує подібна філософія. Там, де ті касти з Божої руки існують, вони є найтяжчим лихом даної національної спільноти і найбільшим побажанням всіх сил ворожих, які завжди можуть використати їх на свою користь.

Зрештою, ми є і так покастовані, як не соціяльно, то психологічно. Нас змушують до цього самі сили природи, хочемо ми цього, чи не хочемо. Нас ділять межі, кордони, чи заборони. З бігом часу ми вростаємо у певні середовища і коли приходиться нам стикатися з нашими людьми інших середовищ, ми змушені їх не розуміти, дарма, що говоримо однією і тією ж мовою.

Кілька прикладів: саме в розгар війни 1941 року, після довшого перебування на вигнанщині, вертаюсь „до дому". Доля хотіла, щоб ми верталися разом з поеткою Оленою Телігою. Це не було просте вертання. Ми верталися нелегально, ми ризикували життям, річку Сян, що була кордоном між тодішньою Генеральною Губернією і Україною, ми переходили вбрід. За браком комунікації, ми йшли пішки, або їхали селянськими підводами.

Все таки не памятаю радіснішого моменту свого життя, як саме оте вертання. Передчуваючи його, поетка Теліга ще тридцять пятого року писала про це у вірші „Поворот":

> І все, що мрією було роками,
> Все обернеться в дійсність і можливість,
> Нам буде сонцем кожний кущ і камінь
> У ці хвилини гострі і щасливі.

І якраз так було. Ми йшли, ми верталися, розуміється, до Києва. Ми несли зсобою безліч найкращих намірів. Ми мріяли зустрітись з нашими там людьми, поєднати з ними наші сили і працювати з ними. Не мали до них ніякого і того найменшого упередження. Ми вже несли з собою готові реферати, щоб їх там виголосити, книги, щоб їх там видати.

Але ми не дійшли до Києва. Вже у Львові нас чекало перш за все дуже своєрідне розчарування. Вже тут нам досить тяжко було знайти людей, а коли у Клюбі Письменників і Журналістів, після більших труднощів, нам вдалося виголосить наш реферат („Високий стиль і позитивний тип нашої літератури") нас зустріла тут найбільша опозиція і незрозуміння, яке тільки нам приходилось коли переживати. Люди, наші товариші, наші колеги, ті самі з якими ми ще перед кількома роками легко могли розуміться, ті самі тепер поставились до нас з крайньою настороженістю.

Ще гірше чекало поетку в її улюбленому рідному Києві. Там вона, по певному часі була заарештована німцями і розстріляна, але причиною цієї трагедії були свої люди. Не важко хто вони були, — агенти, чи не агенти, але то були люди тієї ж мови і тієї ж батьківщини, що і сама поетка. Виявилось, що межі, витворені між нами з певних причин, були такі глибокі, що їх змогла зрівняти лише смерть. Життя тут було безсильне.

Другий приклад: їду до Канади. Мені помагають свої люди. В Канаді мене вітають і гостять. Мені говорять багато гарних слів. Я переконаний, що це тому, що я письменник. Пізніше виявилось, що це тому, щоб привабити мене до їх організації. Як тільки виявилось, що я волію більше бути письменником й далі, ніж членом одної організації, мене негайно залишено напризволяще. Як письменник я тим добрим і наскрізь щирим людям, зовсім байдужий і навіть зайвий. Саме за це вони навіть мене незлюбили. Ніякі мої аргументи тут не впливають.

Знов ті самі „глибокі межі". Ми самі себе не розуміємо, хоча кожний з нас має в основі добрі наміри. І таких прикладів наша життьова практика підносить нам на кожному кроці. Особливо тепер, коли на історичній нашій шахівниці робляться значні пересунення. Кожний з нас їх мусить вичути і пережити сам на собі. Всі ми разом вичуваємо наявність меж і вони творять нам порядний тягар життя. Вони нас ділять на душі „зимні і ворожі". Вони нас взаїмно насторожують і ми з цих саме причин самі собі часто навіть шкодимо.

Об'єктивно тяжко шукати тут винних, чи невинних. Здається, що краще навіть їх не намагатися шукати. Здається краще шукати вини не зовні у самих явищах, а десь там у нутрі самих себе. Перш за все треба бачити наявність умов у яких живемо. Треба знати, що саме так, а не інакше є, і цей факт треба сприйняти, як наглядність. І щоб легше рішати завдання, ліпше пробувати робити аналізу самих себе, ліпше шукати в собі рішення і тільки в крайніх випадках пристосовувати звичайну зовнішню силу.

Переважно це тому, що ми себе ніяк не можемо розуміти. З бігом часу і при певних умовах у нас витворилися дуже відмінні погляди на речі. Ми впевнили себе, що тільки ми особисто маємо рацію, а ті біля нас її ніяк не мають. Ми навіть часто говоримо різною мовою, не дивлячись, що вживаємо ті самі слова. Мова має не лише слова, але й її стиль. Можна говорити тими самими словами, але по різному і саме тому тяжко люди розуміються. І ще багато інших, дуже поважних причин впливають на створення подібних меж.

Ось, наприклад, редактор „Свободи" з приводу моєї статті „Миргород в Америці" писав мені: „Від кількох місяців заходить до нас до редакції проф. Симпсон зо Саскачеванського університету і робить виписки зі „Свободи", потрібні йому для написання історії життя канадійських українців. Я йому передав Ваші погляди про „Миргород" та „миргородців" в Америці й оба погоджуємось на 100%, що Ви на 90% помиляєтесь, не знаючи, як українське життя в Америці й Канаді творилось та хто був його творцем".

Зокрема, мені приємно подіє чути, бо чим більше відсотків говоритиме в моєму некорисніть з приводу висловленого

(Докінчення на стороні 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

50)

БУНТ

Це було ранньою весною тисяча дев'ятсот тридцять шостого.

Центральний таборовий пункт Маріїнського концентраційного табору НКВД був переповнений людьми вщерть. Не тільки величезна триповерхова тюрма, а й біля двох десятків бараків не могли вмістити в себе незчисленних етапів, що безнастанно прибували з Новосибірського.

Щільними рядами, як оселедці в бочці, люди сиділи й лежали на горішніх і нижніх нарах, під нарами і в проходах, — всюди, де ще лишалось ніким не зайняті місця. Навіть на підлозі, біля самих дверей, де звичайно чавкала багнюка і були сліди із смородом від параші, навіть і тут сиділи й лежали темні, знесилені постаті людей, що перегукувались стогонами й занедбаним бронхітом.

У змальовуваних нами приміщеннях висіло задушливе повітря, насичене поганими запахами спітнілих і хворих людських тіл, махорковим димом, дьогтем, смородом калмицьких кожухів, сірчаної масті, йодоформу...

Електричні лямпочки блимали жовто-блідими, ледве помітними точками, а гасові — чадили й гасли. Людям ставало млосно. Надто посилювався цей кошмар ночами, коли природа людського організму розпарювалася в тяжкій задусі й смороді.

Тисячі людей спали тяжким сном без необхідних рухів, в однакових позах, одні — „валетами", інші — „калачиками", ще інші — сидячи, або повалившись одне на одного. І якщо комусь уночі треба було вилазити з тих „обіймів", то на своє місце він потрапити вже не міг, бо сонна маса, наче рідина, негайно заповняла „порожнечу". І до параші й назад, до свого місця, треба було переступати через лежачих людей, а через те в приміщенні лунала страшна блюзнірська лайка, жахливі прокльони, плач і зойки. Інколи цей сонний гомін трохи стихав, але через кілька хвилин ізнову зчинявся, і ще більше скипалося лайок на адресу людей, що рухались по камері.

І так минали всі ночі.

А в одній із таких землянок дійшло до того, що урки, які зайняли в кутках позаду горішні нари, за „малим" зовсім не виходили, а мочились, „не переводячи духу" в щілини під нари. Сеча стікала під нижчі нари, де зчинявся неймовірний ґвалт і вереск. Хтось когось лаяв, погрожував побиттям, заявою до 3-го відділу....

На цей гамір з'являвся інколи конвоєць і, слухаючи протести потерпілих, з цинічним реготом додавав:

— Нічого, інтелігенціє, до „дзвінка" (кінця терміну у в'язненні) висохнеш: це травнева роса, ха-ха-ха!

Найбільше діставалось тим, що спали під нижніми нарами. Цей поверх називали „колгоспним сектором". Урки заганяли сюди колгоспників, різних інтелігентних стариків, духівництво, деяких сектантів і навіть „своїх" за кару, за порушення їхньої „блатної" моралі.

Сюди текло не тільки з горішніх і нижніх нар; урки виливали сюди помиї, воду, вчорашню баланду. І „Колгоспний сектор" мусів терпляче все це зносити, бо за протестя і скарги на нього виливалося ще більше всякого бруду.

Знепритомнілі або померлі лежали із своїми живими сусідами цілу ніч, і тільки ранком виносили їх до санітарної частини.

Люди хворіли, задихались, непритомніли, божеволіли, вмирали з тифу, бігунки, від самогубств. Вони перетинали собі вени, відрубували пальці й руки, ковтали сірникові голівки, хемічні олівці, голки, робили собі „гаракірі", оцтом із сіллю викликали в себе на тілі тяжко виліковні виразки, в коліні сухожилля заливали великі порції гасу, симулювали епілепсію, бились об стіну головою, — аби тільки залишитися в цьому пеклі. Бо, хоч як тяжко було тут, але на „відрядженнях" було ще тяжче, там же примушували ще й важко працювати. Коли тут було пекло, то там — у сто крат гірше. Там нещасних в'язнів голих ставили на споживу комарям, які висмоктували з них останні краплини крови. Там садисти знущалися з людей, морили їх голодом, нацьковували на них псів-вівчарок, спускали в ополонки для „перековки". Там панувало страхітливе свавілля, безмежна розпука і неминуча, ніхому не потрібна, самотня смерть. І, щоб не потрапити в ці „оази смерти", як їх звали, в'язні зважувалися на все. А там прибував новий етап, яким затикали „вузькі місця", і на якийсь час старожильців лишали в спокої.

(Дальше буде).

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ҐРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

2)

3. Відповідальність за нашу долю наша власна.

The fault lies not in the stars but in ourselves, that we are underlings.

(Причина, що ми є упосліджені, лежить не в зорях, а в нас самих). Стара англійська приказка.

Щоби заразлива недуга ширилась, треба до цього відповідного бруду і необережности. Взагалі всяке явище в природі мусить мати відповідне місце, відповідний простір, відповідний ґрунт для своєї появи.

Люди, що мають засоби панування, хоч ще не цілковитого, над природою можуть запобігти даному явищу через усунення його причини, його підложа. Якщо це не зроблено, то це в першу чергу наша власна вина, наша власна відповідальність.

Багато людей залюбки покликуються на обставини, щоби виправдати такі чи інші свої вчинки. А тим часом самими обставинами не можна виправдати ніякого вчинку. Вони, що найбільше, можуть кинути світло на простір у якому явище мало місце, але це ще не значить, що того простору неможливо було оминути, до його заіснування не допустити, або що не було іншого виходу з обставин.

Візьмім кілька прикладів чи то з теперішнього чи то з минулого. Ще досі, на початку 1949 р. ані американське ані англійське радіо не передає українських авдицій помимо того, що такі авдиції є майже в усіх европейських і багатьох поза-европейських мовах. Очевидно, що ті, від кого це залежить, не вдають собі ясно справи з ваги українських авдицій. Хто цьому винен? В першу чергу ми самі. Ми ще не вспіли поставити себе так, щоб з нами числилися. За 20 р. першої політичної еміграції не появився ні один поважний журнал в чужій мові, — а такий журнал повинен би бути принаймение в кожній столиці великих держав. Таких книжок та брошур також в чужих мовах, головно в англійській, дуже мало. Друга еміграція після останньої війни ледве чи засадничо змінила що-небудь в тому напрямі. І "UKRAINIAN QUARTERLY" і англійський переклад історії Грушевського чи інші книжки та брошурки — все те тільки крапля в морі. Інформації про нас самі із змаг до нічиєї голови не вскочуть. Наше завдання номер один виконане цілком недостаточно.

Повинен би діяти тепер штаб з яких сто вироблених людей розміщених в столицях різних держав, як неофіційні представники нашого народу, нашої колишньої і майбутньої держави. Їх нема, ані підготовки таких людей нема ще й тепер, коли й пару високих шкіл маємо і пару духовних академій. Лікарів, інженерів, професорів, банкерів, купців і т.д., підготовляємо, але найважнішого в даний момент, зв'язкових з іншими державами не підготовляємо.

А тимчасом сили, що протидіють нам, дуже рухливі. Належної протидії з нашої сторони нема. Отже в першу чергу вина в нас самих. Ніяка „пшеничка", ніякі інші обставини нас не виправдають.

Або взагалі: хто винен за долю України? Почуємо відповіді: пшеника, татари, москалі, Хмельницький, Польща, партії, нерозумні провідники і т.д. Тим часом і інші народи мали і „пшеничку", і ворогів довкруги, і партії, і час до часу кепських провідників, але вони вдержалися краще як ми.

Головна причина наших невдач в нас самих. Не було вкладено стільки зусиль як було потрібно, зусиль усього народу, а не тільки провідників чи еліти. Провідники чи еліта виростають з народу, і вони є такі, яких даний нарід в силі видати.

Коли Шевченко викликнув: „Коли ж діждемось Вашингтона", то з певністю не думав, що цей Вашингтон прийде із-за моря, або із хмар, і своєю чудотворною булавою оживить, усвідомить, надхне духом та завзяттям усі 40 мільйонів. Він думав про те, коли то ми виховаємо в собі таких як Вашингтон, що не проголосив себе сам „Вашингтоном" скочивши ні звідси ні звідти землякам на карк, а виріс у гущі мільйонів характером таких самих як він земляків. Земляки Вашингтона не ховалися один за плечі другого, не гляділи на провідника, як на місяцю, що доконає чуда, а кожний один засукав рукави та вчився, працював і боровся знаючи, що сила ланцюга є в силі кожного коліщця зокрема, а не в одному чи кількох з них.

Тому, коли 20, опісля 30 далі 40 мільйонів мали таку долю а не іншу, то в першу чергу відповідальність їх власна. Скидати вину за такі чи інші вини на майбутність, скидати відповідальність на одно чи кілька кілець, каже всім іншим „йдіть в мир" та отверджує їх у дотеперішній недостатній активності, у за слабій завзятості в боротьбі за свободу.

4. Хвороби і злочини йдуть на наш рахунок.

Подібно як в ділянці національній, так і в ділянці соціяльній та економічній різні явища треба в першу чергу завдячувати нам самим, кожному народові зокрема, чи всім народам разом. Не можемо стати на становищі історичного матеріялізму та твердити, що всякі події в суспільному та економічному житті це вислід діяння якихось елементарних сил, над якими контролі не маємо. Не можемо згодитися з комуністичним поглядом, що дані форми продукції вирішують всі інші форми суспільного життя, формують наш характер та ідеологію. Фальш такого погляду я виказав у першій частині цієї праці. Противно, ідея, дух у боротьбі з погубними впливами матерії пробиває собі шлях все вперед, до чим-раз кращих, шляхетніших форм громадського співжиття. Носіями ідеї, обителищем нашого духа є ми всі разом і кожний зокрема. Дух має силу опертись найстрашнішим тортурам, глянути смерті в очі без страху. Як жеж можна відмовити йому вирішальної ролі у творенні форм свого власного функціонування?

Щоби лічити чи запобігти всяким хворобам, ми виховуємо лікарів, фабрикуємо ліки, придержуємося певних засад гігієни, стараємося вдержати організм сильним та відпорним. Коли ж пошесть все ж таки вибухла — через наш недогляд і недбальство — ми її локалізуємо, примінюємо надзвичайні середники побороння, аж доки її не здушимо. Безділля в цьому випадку грозило б знищенням суспільства. Але найуспішнішого запобігаючого середника, а саме, зліквідування гнізд всяких заразливих і інших тяжких недуг, це є, всяких людських джунглів, заулків, мешканевих пивниць повних бруду і мікробів, забезпечування всім поживи і вбрання, цього середника у відповідних розмірах ми ще не вживаємо.

Щоби хоронити суспільність перед клясою злочинців — злодіїв, убивців і інших — ми маємо створені велитенські апарати: суди, поліцію, тюрми, шибениці, електринчі крісла і т.п. Можливо, що частинно ці інституції хоронять суспільство перед злочинцями, але фактом є, що злочин не зникає, не зменшується, а існує далі помимо всіх інституцій спротиву, стає більш рафінованим із зростом культури. Значить, чогось не робиться, що треба би зробити, щоби злочин зліквідувати. Стинаються головки злочинові, який — менш чи більш випадково — попадається в руки поліції та суду, але гнізда, де він родиться, вироджується, тренується, остаються майже неткнені. Фізичні джунглі лишаються, у моральні джунглі сонце не доходить, а ми не промощуємо йому шляху.

Скаже може хтось — це утопія, так було, є і буде. І чому ж мало б так бути? Ми згодились, що дух непоборимий, що він матерію поборює, отже чому джунглі мають бути такі всесильні, а наш дух перед ними капітулювати?

На наших очах знищені бомбами цілі міста — поволі відбудовуються і за кілька літ сліду з цього знищення не лишиться. Джунглі не займають стільки простору, що збомбардовані міста.

На протязі життя нашого покоління сільські парубки перестали розбивати голови весільним гостям із сусіднього села, а сусід сусідові не так скоро лупає рискалем голову за межу; йде радше до суду процесуватися. Отже можливі зміни. Від нас залежить, чи ми їх зробимо; доки не зробимо, злочин буде існувати.

Люди глибоких меж

(Докінчення зі стор. 2-гої).

мною у тій статті, тим буде краще для всіх нас, і для цілої справи української в Америці. Але в даний мент мене цікавить саме розбіжність наших понять про ті ж самі речі, бо ж треба одразу ствердити, що ані я, ані редактор „Свободи" не мали ніякого наміру демонструвати тут якусь виключно свою химеру. Кожний з нас хоче правильно дивитись і правильно бачити речі, щоб їх так само правильно, в разі потреби, нормувати. Мені здається, що варто бачити одну нашу театральну виставу в Америці, або один наш тут створений фільм, як все стає зрозумілим. Іншої думки і то на 80% є редактор „Свободи".

Чому так? Наперед виключаємо упередження чи злу волю. Важить лише присвоєння певних критеріїв оцінки, індивідуальна гострота зору і затрата почуття міри, що з бігом часу у певних середовищах дуже легко трапляється. Подібні розбіжності я мав і в інших місцях планети. Те саме зустрічав у Харкові, те саме в Ужгороді. У Києві мене, наприклад, переконували, що такої техніки, як має Совєтський Союз, ледви чи знайдете ще десь на планеті. Не мали сили тут мої аргументи, що, наприклад, місто Полтава, що налічує 130 тисяч мешканців, до цього часу не має трамваїв і порядної каналізації, а Київ-Харків до цього часу не має дороги, якою б можна було їхати автом у місяці жовтні чи березні. З таким саме переконанням живе в тій країні кожний порядний комсомолець і даремно йому щось тут перечити.

Люди в таких випадках, дуже охоче стають в ролю суддів іставлять когось в ролю підсудних. Але хто і якими законами може тут судити. Які, зрештою, наслідки дасть такий однобічний суд? Крім ускладнення, можемо сказати певно, ніяких. Хіба нам конче треба тут усправедливлення? Чи не справедливіше буде, коли будемо жадати зрозуміння самих себе і один одного?

Але як, направду, досягти саме такої очевидної і дуже не легкої мети? Відповісти на це кількома словами не має навіть можливости. Є то справа нашої психології, нашої вдачі, нашої природи. І саме з цими речами й найтяжче дати людині раду.

Наприклад, кожний з нас, вибираючись до Америки, не одну річ продумав, як саме найскорше, найбезболізніше й найдоцільніше вжитися та увійти в діловий контакт з новим середовищем. Особливо це хвилює людей, що є змушені діяти громадськими категоріями. Іноді могло їм здаватися, що все то досить проста штука — варто лишень виявити такт і діловість. Однак, як тільки прийшлося діяти практично, ви помітили, що на вас чекає безліч непередбаченого, часто дрібниць, в роді таких, що ви не так когось привітали, щось не те сказали, не туди зайшли. Кожний такий чорточок, будь він по своїй природі, не вартий найменшої уваги, може зіпсути вам цілу вашу, наперед вироблену, систему вашого діяння.

Добре, як що ми при всіх умовах втримаємо почуття рівноваги і не піддаємося паніці, але може статися й навпаки. Тоді ми діємо відрухово, негативно, нелогічно. Створюється комплекс упередження і розрив контакту між нами тоді дуже можливий. Згодом з того може повстати не межа, а ціла прірва, якої, здається, взагалі не буде можливості перейти.

В таких випадках, чи не краще буде, коли сторони залишать себе, щоб знайтися. Це значить, що ми надто далеко відійшли одні від одних. Треба часу, щоб процес узгіднення поглядів визрів. Таж сама поетка з цього приводу каже:

Чекає все: і роспач, і образа,
А рідний край нам буде чужиною.
Не треба смутку! Зберемось одразу,
Щоб далі йти дорогою одною.

Ні, не суду і осудження, а аналізи суті речі, знати, що ми є, які наші основні хиби і не тільки тих когось, але нас всіх — тих і цих, бо ж всі ми є люди тієї ж раси і в основному ми всі маємо ті ж самі вади. Набуті наші звички та вподобання — справа переходяча, але наша природа, це вже справа тривалого порядку і коли ми хочемо учинно боротися з нашими хибами, ми повинні без найменшого сентименту снажитися помогти самим собі у тому основному, що нам перешкоджає бути такими, якими справжня жива творча людина бути має — зрозумілими, діловими і свідомими людьми.

Єдине чого уникаймо — страху перед своїми хибами. Замовчувати їх, це значить замовчувати правду про самих себе, а, як каже Ніцше, кожна замовчена правда згодом стає отруйною. Боятись викривати самим свої хиби, це значить виявляти оте вічне почуття своєї меншевартости, плекати в собі комплекс плебейської гордости, що, правда, на перший погляд підхлібляє нашому самолюбству, але таке підхліблювання є лише поверховим скриванням дійсної своєї суті, яку кожне стороннє око дуже легко і так помітить.

Навпаки. Сильна, мужня людина не боїться своїх хиб. Своїх хиб боїться лише школярі і слабодухи. У школі нас вчили по-мужньому дивитись на наші хиби, чому ж ми могли б інакше поступати в життю? І коли ми маємо (а ми їх маємо напевно!) свої расові хиби, ми спершу мусимо їх напевно знати, а далі без зайвого сорому і поблажливости в міру спроможности з ними розраховуватися. І саме тому, що ми такі хиби маємо, саме тому ми так ускладнюємо багато проблем, що виразно шкодять нам у нашому життьовому щоденному і буденному діянню.

Нам інколи можуть сказати: ви нас, добродію, не повчайте! Ми самі ті речі і без вас гаразд знаємо! Краще пильнуйте самих себе! Добре сказано. Однак, як мовчати, коли навіть при всій нашій ніби то чесновій досконалості, ми на кожному кроці зустрічаємо одно і теж — недосконалість. Це значить, що повчати комусь і когось треба, це значить, що мовчати годі, це значить, що ми не когось повчаємо, а передовсім ми повчаємо самих себе, бо коли той хтось вже досить вчений, він нашої науки не потрібує, але ті напевно потрібуємо ми самі, ті, що вичувають її брак. Так воно і є! Тому саме маючи певні клопоти, мусимо їх передовсім бачити, щоб бачивши їх виправляти. Це зветься бути майстром своєї власної долі, свого власного творчого життя. „Щоб далі йди дорогою одною".

В АЛЬБАНІЇ ГОЛОСУВАЛИ ОБОВ'ЯЗКОВИХ СОВЄТСЬКИХ 99.99%

Лондон, 14 травня. — Вчора в Албанії відбулася звичайна комуністична виборча комедія до сільських „народних комітетів". У „виборах" взяло участь традиційних совєтських 99.99 відсотків уповноважених до голосування, і з того 99.1% віддали свої голоси на комуністично-урядовий „демократичний фронт" — повідомила радіовисильня з Тирани.

ЗУАДК ДО НОВОПРИБУЛИХ

До всіх новоприбулих переселенців:

ЗУАДКомітет пригадує всім новоприбулим до Америки переселенцям, щоби при кожній зміні адреси сейчас подавали нову адресу до відома ЗУАД Комітету, а то в свойому власному інтересі. Є побажанним, щоб це робили всі новоприбулі українці - переселенці, без огляду на організацію, старанням якої вони приїхали.

Адреса ЗУАДКомітету є слідуюча:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
45 De Long Bldg., 13th and Chestnut Sts.,
Philadelphia 7, Pa.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обовязком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИЩІ ОСВІТНІ КУРСИ В КАНАДІ.

Поможім українській молоді пізнати українську культуру! Даймо їй нагоду навчитись з доброго джерела, якого вона родом!

Вищі освітні курси в Канаді, про які вже так багато писалось, існують для українського громадянства. Девять разів уже ми їх підпомагали матеріяльно й морально, поможім їм і в 10-ліття їхнього існування. Посилаймо наші діти на ці Вищі Освітні Курси, бо добре виховання молоді — це наша будучність!

Подібними словами відзивається до нас відозва, якою взиваються українців Канади й Америки висилати дітей на Вищі Освітні Курси, які відбудуться цього року в часі літніх ферій в Торонті й Вінніпегу.

Вищі освітні курси, що їх щороку влаштовує Осередок Української Культури й Освіти в Канаді, перейшли вже до історії як такі, що дійсно вишколюють нам з молоді нових суспільних робітників, брак яких відчувають болюче усі наші громади. Теж усі добре знаємо, як важко вдержувати нашу молодь в нашому середовищі й при народній праці. Тому треба радіти, що знайшлася українська установа в Канаді, що взяла на себе добровільно почесне завдання глибше зацікавити нашу молодь українським життям. Я стрічався з молодими людьми, які були учасниками Вищих Освітніх Курсів у Канаді. Я мав нагоду говорити з ними перед курсами та по них. Правда, всі вони є дітьми свідомих й патріотично наставлених родичів (інакше й не були б на курсі), проте я був здивований, як багато нового навчились ці діти про Україну, яке велике враження ці курси на них зробили і який милий спомин залишили. Згадую тут хочби панну Марусю Попович з Клівленд, трьох сестер Брудних з Шікаго чи Наталку Кочан з Джолієт! Мало коли молодь так гарно висловлюється про школу, бо ніде правди діти молодь школи таки не любить та ще в часі вакацій. Курсанти, як казали мені, не нудьгували, бо курси були дуже інтересні, а учителі вміли лучити науку з забавою так вміло, що час двох місяців минув дуже скоро.

Цього року курси відбудуться крім Вінніпегу ще й в Торонто, теж і для більшої вигоди української молоді зо східних стейтів Злучених Держав.

Степан Куропась.
Шікаго, Ілл.

ДО У. С. СТРІЛЬЦІВ.

Заклик до членів Братства Українських Січових Стрільців та бувших У. С. С. перебуваючих в Злучених Державах:

Згідно з дорученням Головної Ради Братства У. С. С. проситься всіх членів Братства та б. У. С. С. зголоситися з поданням своїх адрес до члена Голов. Управи: В. Назаревич c/o Х. Баранецький, 165 Ave. C, New York 9, N. Y.

За Головну Управу Братства У. С. С.:

Володимир Назаревич.
Ярослав Гриневич.

ДО УВАГИ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

Головна Управа О. У. І. „Самопоміч" попереджає всіх українських імігрантів, без огляду на те, який переселенчий комітет їх спровадив, що цими днями дістануть від статистичного відділу „ДП-Комісії" у Вашингтоні формулярі: піврічного репорту ДП імігранта.

Формулярі вислані будуть на первісну адресу, яку імігрант подав при свому переселенні. Репорти мусять бути вислані на адресу статистичного уряду найпізніше дня 30 червня. Хто би не зробив, може сподіватися кари. Тому звертаємо на це увагу головно тим нашим імігрантам, які змінили декілька разів своє місце побуту. Хай напишуть негайно на первісну адресу, щоб формулярі репорту були їм переслані на нову адресу.

Це все торкається тих імігрантів, які приїхали до Америки до дня 30 квітня б. р., котрі приїхали пізніше здаватимуть „репорт" аж на 1 січня.

Головна Управа „Самопомочі".

Ювілей Ґете в Колорадо

Між 27. червня та 16. липня цього року зійдуться в Аспен, в стейті Колорадо, деякі з найбільш знаних письменників, музик та вчених, щоб вшанувати память великого німецького поета — Йогана фон Ґете (1749-1832). Лекціями, концертами, сходинами буде вшанована 200-літня річниця його народження. В багатьох кутках світу — особливо в його рідній країні — відбудуться цього року обходини на пошановання памяти Ґете.

В Злучених Державах створено спеціяльну, не-прибуткову організацію, яка має подбати про те, щоби цю велику річницю відбути відповідно. Почесним головою тої організації є Герберт Гувер—єдиний ще живий бувший президент Злучених Держав, а в складі управи є визначні представники індустрії, торгу, освітні діячі, мистці та державні урядовці. Всі працюють добровільно. Чому? Чому вони почувають своїм обовязком вшанувати память поета і філософа з іншої країни?

Відповідь знаходимо в тім, що Ґете не є поетом тільки німецьким — він є геній, творчість якого належить цілому світу, філософія і приклад якого мали велике значення для людства двадцятого століття. Перший з великих поетів, що шукали натхнення в народі, Ґете вивчив французьку, італійську, навіть польську і лужицьку мови, аби з першого джерела пізнавати літературу і національні особливости тих народів. В своїх писаннях він підтримував тогочасне стремління молоді до поступу і свободи народу. Маючи непохитну віру в здібність людини, як одиниці, так і члена суспільства, до творчого життя, він хотів бачити Европу такою, де могли би жити вільно як рівний з рівним народи латинського, німецького, словянського та іншого походження. Хоч Ґете був досить заможним, забезпеченим матеріяльно, він не обмежив себе тільки писанням. Тримаючися засади, що людина знаходить внутрішню свободу використовуючи всі свої здібности, він брав активну участь в подіях тодішнього життя. Коли йому було 26 років і він вже здобув собі славу в Европі своєю першою новелею, його запрошено до уряду німецького князівства Ваймар. Там він зайняв становище міністра і адміністратора. За перших десять років на тім становищі Ґете зреформував військову адміністрацію, фінанси, прокладав добрі дороги та вміло керував копальнями. Це все було частиною науки про життя. На основі цього знання він творив глибокі моральні концепції в своїх писаннях — концепції, що є на сьогодня таким ж важними, як і за його часів.

Особливо в своїй великій драмі „Фауст" Ґете звертається до будучих поколінь. Згідно зі старою легендою, гордий філософ, д-р Фавстус, продав свою душу чортові взамін за знання таємниць природи та за владу над іншими. На основі тої легенди Ґете створив драму з двох частин, що виявляє змагання, падіння та спокуту людини. В першій частині — найкраще знаній за трагічні людські переживання — чорт (Мефистофель) дає Фавстові знання, якого він прагне, але руйнує життя Фавста та його коханої Маргарити. В другій частині драми, Фавст знаходить спокуту для своєї душі в праці для інших. На передодні своєї смерти Фавст працює, осушуючи болото, щоби зробити з нього врожайну землю для бідних селян. Як Мойсей, Фавст прийшов до Обітованої Землі, де сподівався жити з вільними людьми, на вільній землі.

В світлі трагедії Другої Світової Війни, велика драма Ґете читається нині як пересторога, а разом з тим і як провідник у майбутність. Особи і народи можуть осягнути — на думку Ґете — душевний спокій працею для других.

Саме ця точка погляду філософії Ґете — працювати з другими і для других — звела людей в багатьох частинах світу разом для вшанування 200-літньої річниці народження Ґете. Після того як ненависть, жадоба, страх і насильство мало не знищили сучасної цивілізації, люди згадують Ґете, бо те, чим він був і що писав, має значення і в теперішніх подіях. Тому дехто з визначних мужів нашої доби — не тільки в Америці, але і в інших країнах — поїдуть цього літа до Аспен, в Колорадо. Там вони будуть старатися відживити ідеали Ґете й поновити його заклик — працювати для загального добра.

Загальна Рада.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

„Їхав стрілець на війноньку".

Заходом т-ва „Чорноморська Січ" і б. скитальців в Джерзі Сити, відбулася дня 22-го травня ц. р. в салі Українського Народного Дому вистава п. з. „Їхав стрілець на війноньку". Пєсу відограно при битком заповненій салі, чого вже давно тут не бувало. Мов на фільмовій ленті пересунулись перед очима видців сцени із життя Українських Січових Стрільців, їх бій з москалями, — а поруч того любовний конфлікт стрільця Івана з Настунею та інтрига невірного друга Петра. Акція закінчилася щасливо, що глядачі на салі приняли з видимим задоволенням.

Виставу попередив вступним словом та поясненням до до неї — режисер п. А. Бук. Підчас вистави приявні почули декілька гарних стрілецьких а також і весільних пісень. Сцена бою УСС-ів із москалями була виведена дуже реалістично.

З виконавців у головніших ролях визначилися п. п. Букова і Ґавурова і симпатичні весільні дружки; з мужчин: п. п. А. Бук, Я Ґавур, П. Палка, І. Дзядів, П. Вох, М. Петришин, виконавець пісень п. Е. Крук.

Хоча штуку виведено аматорськими силами всежтаки її треба вважати за добре виконану та вповні удатно.

Цею виставою члени т-ва „Чорноморька Січ" і б. скитальці дали доказ своєї пошани для історичної традиції, у якій Укр. Січові Стрільці мають своє заслужене місце як ті, що по віках неволі взяли у руки зброю і відновили славу Українського Вояцтва.

Чистий дохід з вистави призначено на українську цілоденну школу в Джерзі Ситі — згідно з ухвалою річних загальних зборів членів „Чорноморської Січі".

(Я. Г.).

ЛУДЛОВ, МАСС.

Громада при праці.

Дня 4 червня ц.р. відбулися загальні збори нашого громадянства, на яких д-р В. Оренчук, новий наш співгромадянин, виголосив доповідь на тему „Визвольні змагання українського народу".

Доповідач представив тернистий шлях боротьби нашого народу під німецькою і большевицькою займанщинами. По її закінченні промовляла п. Марія Джумига, теж новоприбула з Німеччини, підкреслюючи великі заслуги геройчної УПА у визвольних змаганнях України.

По доповіді розвинулася дискусія, серед якої п. Петро Пилипів рівночасно візвав до збірки на скитальців. Збірка принесла $13.85. Гроші вислано до ЗУАДКомітету в Филаделфії. Зложили по $1: А. Лисевич, М. Пукіш, Д. Харко, М. Куляга, П. Пилипів, М. Шурко, а решта дрібними. Відтак п. Дамян Харко згадав про широку і корисну працю УНСоюзу і заохочував присутніх вписуватися в його члени. Зборами проводив п. Павло Хомин. В нас уже повстав хор, який приготовляється до „Свято Весни". Теж діти зачали вправляти танці та підготовлятися до виступу на цім святі.

Павло Хомин.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи адресами від скитальників прохаемо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за вивашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТІ ДО:

18,076 Каган Марії зам. Забранічек від д. Каган Еви з с. Остіянова зам. Цибак.

18,077 Валцішек Гелени зам. Голубка з с. Нового Двора, Сокаль, від Тарнавський Володимира.

18,078 Посоленик Палагії з с. Борень, Турка, від Бенівчак Марії.

18,079 Сестри Еви зам. Ґрезняк від Кривенький Теодора з с. Красне, Ярослав.

18.080 Бойчук Івана і Гриця від Рашковський Юрія з села Глушкова, Городенка.

18,081 Зайшла Анни і Софії тітки від Гудяк Анни з дому Зайшла з с. Городище Цетнарське, Стрий.

18,082 Качала Анни (Федаш) д. Миколи від Федаш Юрія зі Сянок, Турка.

18,083 Безушко Якова батька з с. Ласківці, Юрчишин Софії тітки від Безушко Анни зам. Мільник.

18,084 Ринчук Василя с. Миколи з с. Олеша, Перемишль, від Ринчук Данила.

18,085 Кишка Насті доч. Йосифа від Кишка Анни замуж. Матвіїв з с. Берлина, Броди.

18,086 Мартинюк Тимка з с. Лукавець, Чортків, від Мартинюк Михайла брат. сина.

18,087 Довгань Анни, Марії і Евфрозини сестер з с. Більківці, Зборів, від Яніґа Наталії.

18,088 Матвіїв Михайла з с. Татарсько, Стрий, від Матвіїв Мирослава.

18.089 Каранкевич Олега с. Константина від Каранкевич Сергія с. Михайла з України.

18,090 Кузьо Миколи і Івана с. Теодора від Кузьо Степана з с. Медики, Перемишль.

18,091 Дубас Григорія с. Теодора і Софії від Ганець Дмитра з с. Гологірки, Золочів.

18,092 Бугайчук Софії з дому Борщець д. Анни і Тита від Петрушевська Анни Сиґидин, Товмач.

18.093 Пацулиха Стецька, Катерини д. Стефана від Войтишин Анни з дому Мариняк.

18,094 Савчук Анна з дому огін з с. Марків, Надвірна, пошуку естрийка огін Миколу с. Михайла.

18,095 Рибак Павла з с. Новосілка, Городок, Кам. Под., від Банас Якима.

18,096 Кревних Головацький Миколи і Григорія від Парасюк Петра з Проскурова, Кам. Под.

18,097 Овсяний Михайла, Ґладис Катерини, Паздрій Михайла від Ланик Матвія.

18,098 Паланиця Павла вуйка з с. Печені, Коровичі, від Барабан Петра.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Нові імігранти

Українці, що приідуть кораблем „Дженерал Белу" до Ню Йорку в п'ятницю, 17-го червня, старанням ЗУАДКомітету:

Ведрій Євген, Стефанія, Леоніда, Анатоль; Біляк Святослав, Доміселя; Бутенко Василь, Олена, Федір, Віра; Ходан Михайло; Деменко Андрій, Марта; Калушка Олекса, Євдокія; Котенко Павло, Олена, Іван; Лисняк Євген, Юлія, Роман, Володимир; Петришин Василь, Анна; Самокішин Микола; Сапович Роман; Сенчишак Микола, Катерина, Віра, Марія; Смерека Петро; Татчин Василь, Стефанія, Андрій; Турик Микола, Францішка; Вадуцький Володимир; Вітюк Іван, Анна, Петро, Андрій; Заяць Теодор, Анна, Оксана, Люба; Здеб Віра; Жуковський Антін, Святослава, Рената; Балей Петро, Лідія, Мирослав; Ханас Петро; Харитон Пелагія; Чавс Іван, Марія, Наталія; Чучман Лев; Дачишин Юрій, Марія, Христина; Дехтяр Агафія; Ґріненко Галина; Гнатюк Василь, Павлина; Григоренко Сергій, Марія; Ключник Василь, Марія, Ірина; Кропивницький Василь, Катерина, Богдан, Теодозія, Любомир; Ласота Михайло, Ольга, Євген; Метельська Олександра; Оришкевич Остап; Сенюх Дмитро; Сенюх Ярослав, Галина, Орися, Богдан; Шкарупа Профірій, Марія; Величко Володимир, Володимира, Роман, Юрій; Осьмачка Теодозій.

* * *

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету на кораблі „Дженерал Мерсі" до Ню Йорку в неділю, 19. червня:

Отаманюк Осип, Теодозій; Басюк Ярослав, Марія, Олеся, Любомира; Березницький Олександер; Бузан Павло, Вікторія, Вадим, Ярослав; Чорний Микола; Горохів Микола, Марія, Валерій, Вадим; Яворський Микола, Олександра, Михайло, Катерина; Касян Евстахій; Левицький Святослав; Лозинський Григорій; Мозґовий Павло, Євгенія, Вадим, Юрій; Москальчин Богдан, Дарія, Іван, Стефанія; Музичка Іван, Федора, Петро, Василь; Павелчак Антін, Ева, Норберт, Антін; Підгаєцький Іван, Катерина, Зенон; Семенюк Володимир, Станислава, Роман; Шумейда Михайло, Христина, Володислав; Татомир Володимир.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CLEVELAND, OHIO. — St. Mary's Lodge 112 wil hold its monthly meeting Sunday, June 19, in the Church Hall, after the 3rd Mass. We urge all members to come and collect their dividend checks. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; K. Kupchik Sec'y.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19. червня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 38 Савт 5. ул. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Просимо організувати нових членів, щоби виповнити квоту, яка на наш відділ припадає. — За уряд: Д. Яремко, предс.; В. Федев, кас.; Д. Кархут, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Повідомляємо місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. червнє, у салі при укр. прав. церкві, 2250 В. Кортез ул., точно в годині 12. вполудне. Обовязком є кожного члена бути приявним на цих зборах. — За уряд: Меґас, пр.; Сливка, кас.; Когут, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 19. червня в церковній гали, 526 Вест Рейн Еве., зараз по великій Сл. Божій. Всі члени повинні прийти на піврічні збори, бо буде звіт за пів року і роздаиє дивіденди від У. Н. Союзу та інші важні справи. — С. Роган, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Відділ 55 повідомляє своїх нововписаних членів третій раз, що коли вони не сповнять своїх членських обовязків і не пришлють своїх місячних вкладок до 20. червня, будуть виключені з Бр. і Союзу. Кожний нововписаний член повинен старатися платити свої вкладки на час, бо цеє для його власного добра. — Уряд.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудутьсє в неділю, 19. червня, в годині 12. вполудне, в Союзовім Домі, 843 Н. Вестерн Еве. Просимо членів і членкць прийти заплатити свої вкладки та забрати свої чеки дивіденди з У. Н. Союзу. — За уряд: И. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всі свої членниці, місцеві і позамісцеві, що піврічні збори відбудуться в четвер, 16. червня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членкць прийти на означений час, бо буде звіт контр. комісії і інші справи до полагодження. Просимо вписувати нових членкць. — За Уряд: А. Погранична, предс.; А. Генеґа, кас.; А. Гнатюк, секр.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

Кваліфікований дяко-учитель пошукує української греко-католицької парохії. Провадить хор, дає концерти, учить представлення і вечірню діточу школу. Прошу писати до „Свободи" по дальші інформації. S. C. Box 345, Jersey City, N.J.

ПРАЦЯ

ФАРМЕР ПОТРІБНИЙ.

Чоловік середніх літ з жінкою і дітьми — передовсім "ДР", що вже мешкає в Злучених Державах і хотів би ціле своє життя працювати на фармі — може зголоситись на поніжчу адресу:

SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

SHOEREPAIRING BUSINESS FOR SALE

Complete equipment and stock at a very low price, Centrally located in business district. Owner retiring. Apply:

222 DELAWARE AVENUE, PALMERTON, PA.

ТАРЗАН, ч. 2113. Люта звіра.

Коли Тарзан не оберігав себе, на нього напав несподівано Тролат, самець малпи Калі.

Як малпочоловік упав на землю, Тролат кинувся на нього з наставленими зубами.

Тарзан відбивався з дикою відвагою, руками, ногами й зубами.

Одначе загрозливі кла самця вже наставилися на обличча Тарзана.